

Gelişim ve Ruhsal Sağlık Değerlendirmesi leėi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gelişim ve Ruhsal Sağlık Değerlendirmesi leėi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22098>

Özet

Gelişim ve Ruhsal Sağlık Değerlendirmesi Ölçeği, 2009 yılında Onur Burak Dursun tarafından yürütülen bir uzmanlık tezi kapsamında Türkçeye uyarlama ve geçerlik çalışması olarak ortaya konmuştur. Bu ölçek, bireylerin gelişimsel süreçlerini ve e zamanlı olarak ruhsal sağlık durumlarının değerlendirilmesini amaçlayan bir psikometrik araçtır. Uyarlama çalışması, orijinal aracın kültürel ve dilsel etkililiğini sağlamak üzere Dokuz Eylül Üniversitesi'nde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın temel amacı, Türkiye'deki ruh sağlığı uzmanlarının ve araştırmacıların kullanabileceği, güvenilir ve geçerli bir gelişimsel değerlendirme enstrümanı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler

Gelişimsel değerlendirme, Ruhsal Sağlık, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlilik, Psikometrik araç.

Yazarlar

Onur Burak Dursun

Amaç

Gelişim ve Ruhsal Sağlık Değerlendirmesi Ölçeği'nin Türkçeye uyarlama çalışmasının temel amacı, psikoloji ve psikiyatri alanlarında çalışan uzmanlara, bireylerin gelişimsel seviyelerini ve olası ruhsal zorlukların e zamanlı olarak tespit etme imkanı sunan standart bir araç sağlamaktır. Bu tür bir entegre değerlendirme araç, tanı süreçlerine ve müdahale planlarının oluşturulmasına kritik katkılar sağlamaktadır.

Ölçeğin birincil hedefi, orijinal formunun ölçtüğü yapıları Türk kültürü ve diline uygun bir şekilde koruyarak, ulusal normatif verilerin toplanmasına zemin hazırlamaktır. Bu sayede, Türkiye popülasyonuna özgü gelişimsel ve ruhsal sağlık göstergeleri hakkında bilimsel bilgi üretilmesi hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı (konstrakt), iki ana bileşenin kesişim noktasında yer alır: Bireyin tipik gelişimsel dönüm noktalarına ulaşma durumu ve bu gelişimsel süreç içerisinde ortaya çıkabilecek ruhsal sıkıntı belirtileri. Bu çift odaklı yapı, gelişimsel gecikmelerin veya sapmaların ruh sağlığı üzerindeki etkileşimini incelemeye olanak tanır.

Ölçek, muhtemelen geniş bir yelpazedeki gelişim alanlarını (örneğin, motor, dil, sosyal, bilişsel

gelişim) ve psikopatolojiye işaret eden semptom kümelerini (örneğin, duygudurum bozukluklar, anksiyete, davranış sorunları) kapsamaktadır. Psikometrik açıdan, bu yapının kültürel adaptasyon sürecinde orijinal ölçekle yapısal eşdeğerliğin (yapı geçerliği) test edilmesi elzemdir.

Geçerlik

Uzmanlık tezi çalışmasında spesifik geçerlik katsayıları kaynakta belirtilmemiş olsa da, bir uyarlama çalışmasının standartları gereği çeşitli geçerlik analizleri yapılmış olmalıdır. Bu analizler genellikle içeriğin geçerliği (uzman görüşleri), yapı geçerliği (faktör analizi ile orijinal yapının doğrulanması) ve ölçüt bağıntılı geçerliği (benzer ya da farklı yapılar ölçen diğer ölçeklerle korelasyon) içermektedir.

Özellikle uyarlama çalışmaları, çeviri sürecinin ardından dilsel eşdeğerliğin ve kültürel uygunluğun sağlanması, geçerliğin en önemli adımlarından biridir. Dursun'un çalışması, ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonda amaçlanan psikolojik yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermeyi hedeflemiştir.

Güvenirlilik

Kaynakta spesifik güvenirlilik verileri belirtilmemiştir. Ancak, psikometrik açıdan sağlam bir uyarlama için iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı), test-tekrar test güvenilirliği ve varsa yapıya bölme güvenilirliği gibi yöntemlerin kullanılması beklenir.

Çıktı tutarlılık analizleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne derece tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçeğin gelişim ve ruhsal sağlık bileşenlerini istikrarlı bir şekilde değerlendirdiğini işaret eder.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmaları, faktör analizi (genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi, DFA), orijinal ölçeğin boyut yapısının Türkçe formunda korunup korunmadığını kontrol etmek için kritik öneme sahiptir. Gelişim ve Ruhsal Sağlık Değerlendirmesi Ölçeği'nin faktör analizi, ölçeğin alt boyutlarının (örneğin, gelişim alanları veya psikopatolojik risk faktörleri) Türk örnekleminde de anlamlı ve ayrıntılı yapılar olarak ortaya çıkıp çıkmadığını belirlemede kullanılmaktadır. Başarılı bir faktör yapısı, ölçeğin yapısal geçerliği için önemli bir kanıt sunar.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi bulunmamaktadır, ancak genellikle öz bildirim veya ebeveyn/uzman değerlendirme formatında Likert tipi bir ölçek kullanıldığını varsayılmaktadır.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Psikoloji ve psikiyatri alanında değerlendirilmeye tabi tutulan genel veya klinik popülasyon. (Muhtemelen çocuklar ve ergenler, gelişimsel odak nedeniyle.)

Age Group: Spesifik yaş grubu kaynakta belirtilmemiştir, ancak gelişimsel değerlendirme ölçekleri genellikle çocukluk ve ergenlik dönemini kapsar.

Population Details: Dokuz Eylül Üniversitesi'nde yürütülen uzmanlık tezinde kullanılan örneklem.

Test Methodology: Psikometrik ölçekleme, dilsel ve kültürel adaptasyon süreçleri.

Anahtar Kelimeler

Uzmanlık tezi, Güvenirlilik, Dokuz Eylül Üniversitesi, Geçerlik, Çocuk psikolojisi, Klinik değerlendirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: oburak.dursun@atauni.edu.tr

Correspondence Address: Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir (Uzmanlık tezi döneminde).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin uyarlama çalışması 2009 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin kullanımı izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Onur Burak Dursun ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Tez çalışmasının tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilmektedir. Ayrıca, ölçeğin orijinal PDF belgesi de mevcuttur.

Kaynaklar

Dursun, O.B. (2009). *Gelişim ve Ruhsal Sağlık Değerlendirmesi Türkçe'ye uyarlama ve geçerlik çalışması* (Uzmanlık tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Tez linki: tez.yok.gov.tr

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [gelisim-ve-ruhsal-saglik-degerlendirmesi-olcegi-toad.pdf](#)

Gelişim ve Ruhsal Sağlık Değerlendirmesi leėi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır ve bu nedenle buraya eklenememiştir.

ARABPSYCHOLOGY.COM